

Een afscheidswoord.

Dit afscheid staat tegelijk in het verband van mijn emeritaat. Daarmee begint mijn pensioen en eindigt mijn werk als gemeentepredikant. Omdat ik in de dienst van afscheid kort wil zijn met een afscheidswoord schrijf ik dit op voorhand. Dit wordt dan tegelijk een terugblik over de jaren. Deze terugblik plaats ik voor de afscheidsdienst uit in de kerkbode en plaats deze op de website van de Hervormde Gemeente.

Het beeld dat ik daarbij voor ogen heb, is dat van het psalmenboek. In de dienst is het slot moment aan de hand van psalm 150. De lofprijzing van de Naam van God waarbij de muziekinstrumenten vanuit de psalm een belangrijke plaats in nemen. In deze dienst worden ze bespeeld door voor een groot deel oud belijdeniscatechisanten en zingen de Spoorzoekers.

Het slot van de psalm en het psalmenboek zijn een aanwijzing voor het doel van ons leven uit de hand van God. "Laat alles wat adem heeft, love de HEERE. Halleluja!"

Het begin van het psalmenboek staat in het teken van de onderscheiding van de dingen die uit God zijn en de dingen die komen vanuit de boze, de duivel en ons leven buiten God. Psalm 1 vers 1 Deze onderscheiding is gericht op het loven van God in woord en daad.

"Welzalig de mens die niet wandelt in de raad van de goddelozen, die niet staat op de weg van de zondaars, die niet zit op de zetel van de spotters, maar die zijn vreugde vindt in de wet van de HEERE en Zijn wet dag en nacht overdenkt".

In de onderscheiding der wegen is alles gericht op het loven van de Heere. Onderweg in de psalmen horen we mensen zingen van hun weg met God in al de omstandigheden van het leven. In al de jaren van mijn werk is psalm één onderweg een gids geweest in het gesprek met God en mensen. In de onderscheiding van de wegen heb ik gewezen op Jezus de Christus. Ik ben in vele omstandigheden van het leven gekomen als predikant en geen leven was er dat niet in de psalmen is uitgezongen.

Geen moment waarin ook niet de dingen van mijn persoonlijk leven herkenbaar zijn geweest.

Aan de hand van dit beeld van de psalmen schrijf ik daarom deze terugblik die uitloopt op het moment in de dienst aan de hand van psalm 150.

Ik ben de jaren door in dienst geweest van God, de Heere en verbonden aan de gemeenten van eerst Meteren en Est en later Dan Ham. door de jaren heen heb ik ook in de kerk als geheel gewerkt in de classis en preses van de classis Zaltbommel, de synode namens de classis Ommen en de visitatie in de classis Ommen. Nu zal aan de dienst aan God geen einde komen en aan mogelijke werkzaamheden ook niet maar wel aan het betaalde dienstverband.

Hoe het begonnen is. Het is begonnen met mijn roeping in mijn kinderjaren waar ik me lang tegen heb verzet maar uiteindelijk gewonnen heb gegeven aan Gods roepen. Ik ben begonnen met de studie Grieks en Latijn en daarna de studie theologie. Die heb ik afgerond. Inmiddels waren we al getrouwd en hadden we twee kinderen. We woonden nog in Putten en ik heb daar naast de studie bij de PTT bij verdiend. Ik heb er nog een klein pensioen aan over gehouden. In 1979 kwam het contact met de gemeente van Meteren en Est in de Betuwe in de Betuwe tot stand na een telefonisch contact met de toenmalige scriba S R de Vries en W de Heus uit Est. Ik ben daar als predikant bevestigd door ds L Kievit in januari 1980 in de morgendienst in Est. Hij reikte mij de woorden aan uit de brief van Paulus aan Timotheüs: Maar gij, wees wakker in alles, lijd verdrukking: doe het werk van een evangelist, maak, dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij. (2 Timotheüs 4: 5) Ik heb intrede gedaan in de middagdienst in Meteren met de woorden: Mozes zei tot de Heere: Indien uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken. (Exodus 33: 15) In Meteren woonden we en daar zijn twee kinderen geboren. We hebben daar gewoond en gewerkt tot 1986. We denken altijd nog met vreugde terug aan de eerste gemeente en zien met dankbaarheid terug op die jaren. De twee gemeenten met een eigen karakter en kleur die verweven was met het geheel van de dorpsamenleving vroeg een enigszins verschillende benadering. Niet in de kern van de belijdenis en verkondiging maar in de beleving en uiting daarvan. In die jaren heb ik aan de Universiteit Utrecht de Pastoraal Psychologische Opleiding gevolgd onder leiding van de Oud Katholiek dr J Visser. Het was een boeiende tijd. Terugziend was het ook een goede tijd om je weg te leren gaan met twee gemeenten en de gevoeligheden. Daarvan heb ik in de loop van de jaren veel gebruik kunnen maken in de gemeente Dan Ham. Het was in 1986 dat via de toenmalige scriba J van

't Veld het contact met de kerkenraad ontstond. Dit heeft geleid tot het beroep en de bevestiging en intrede op zondag. De bevestigingsdienst is geleid door de toenmalige tweede predikant W G Sonnenberg.

Zo begon mijn werk in de gemeente Den Ham. In die tijd is ook onze jongste dochter geboren. De kinderen zijn hier op gegroeid en uit gezworven. Wat we toen niet konden vermoeden, is de tijd van bijna 33 jaar werk in de gemeente. Zo heb ik de gemeente door de tijd en de generatie heen ontmoet en leren kennen.

De gemeente heb ik ontmoet als een gemeente die veelkleurig is in de geloofsbeleving en de liturgische vormgeving. De gemeente staat als een kring rondom het Bijbelse getuigenis en de verkondiging van het Kruis en de Opstanding van Jezus Christus en de leesregel van de kerk der eeuwen, de Apostolische geloofsbelijdenis. En zij wil gaan in het spoor van de reformatie met Calvijn en Luther. En één van de kernvragen in de gesprekken tijdens het beroepingswerk was de vraag om de eenheid van de gemeente in het oog te hebben en te houden. Het is een boeiend en tegelijk vermoeiend proces geweest in het spanningsveld dat gevormd wordt door het hogepriesterlijk gebed van Jezus over de eenheid en de waarheid, zoals door Johannes is beschreven in het Johannes evangelie hoofdstuk 17. In de vele jaren blijft dit de gemeente en het werk voor mij in de gemeente kenmerken. Je wordt telkens uitgedaagd om een brugfunctie te vervullen. Of dit altijd is gelukt laat ik over aan de geschiedenis-schrijver, die met enige afstand kan terug zien.

De overgang van twee kleine Betuwse gemeenten met maximaal honderd kerkgangers omdat de kerken niet groter waren en de massale kerkgang van rond de duizend kerkgangers van deze volkskerk in die tijd, was groot. De overgang van rond de vijftig catechisanten naar zeven honderd vijftig ook. Het duurt jaren voordat je de jongeren min of meer allen kende. Nu na bijna drieëndertig jaar ken ik meer de generatie.

In de begin jaren was het nog gebruikelijk dat je een aantal taken op je nam buiten het directe kerkenwerk. Zo ben ik een heel aantal jaren voorzitter geweest van het bestuur van het Liefderdinck en daarna lid van het schoolbestuur van de Smithoek en de Maten. Je kunt aan deze dingen zien dat de tijden zijn veranderd. De kerk heeft niet langer de centrale plaats in de samenleving. Dat heeft ook een goede zijde. De kerk is weg uit het machtscentrum en wordt nu gedrongen haar oorspronkelijke roeping van getuige te zijn van Jezus Christus in alle kwetsbaarheid opnieuw vorm te geven.

Vanaf het begin van mijn werk in Den Ham heb ik altijd voor gegaan in diensten in de Gereformeerde Kerk van Den Ham. deze contacten en diensten zijn steeds meer uitgebreid. Mede door het diaconale project waaraan later ook de Vrijgemaakte Kerk aan deel is gaan nemen zijn ook die contacten toegenomen.

Ik heb mijn werk met vreugde gedaan, hoewel niet alle dingen vreugdevol zijn geweest en andere zaken moeizaam. Diep overtuigd daarvan dat je in iedere situatie geroepen bent God ter sprake te brengen maar dat het pas tot zegen wordt als God zelf het Woord neemt in het leven van mensen. Zoals ooit prof. Dr K H Miskotte schreef: Als wij naar de kerk gaan is dit nog geen garantie voor Gods aanwezigheid. Hij komt in zijn vrijmacht naar zijn belofte. Dit naar het woord van Jezus over de komst van de Heilige Geest, de Trooster, die Hij zendt.

Wanneer ik terug zie over al die jaren dan blijf ik verwonderd over het feit dat vele mensen, jong en oud, in de gemeente mij hun diepste geheimen in pastorale gesprekken hebben toe vertrouwd. Soms zelfs op hun sterfbed in de stilte van een ziekenhuiskamer. En dan ben je dankbaar daarvoor dat je in al dit soort momenten voor mensen van betekenis hebt kunnen zijn op hun geestelijke weg naar God.

Wanneer ik terug zie over al die jaren dan blijft mij ook de periode bij waarin ik veel jongeren en kleine kinderen heb moeten begraven. In die periode heb ik met ouders een boekje geschreven met als titel 'Glas in lood'. Dat schrijven was voor de ouders tegelijk een rouwproces. Eén van de uitspraken die me altijd is bij gebleven is de volgende: "Door dit gebeuren is er een gat in de vreugde gekomen. Je merkt het bij elke bijzondere gebeurtenis dat een van je kinderen er niet meer bij is behalve in je herinnering".

Wanneer ik terug zie op het niveau van het geestelijk leiding geven aan de gemeente door de ene kerkenraad en twee predikanten blijft het altijd spannend en soms ook vol met spanning. Zolang we daar met elkaar over in gesprek zijn en blijven zal het ons niet onverschillig laten hoe de gemeente vaart. En is het een teken daarvan dat we betrokken zullen blijven bij de gemeente van Jezus Christus.

Wanneer ik terug zie op de diensten is er ook veel veranderd. De diensten waar ik met vreugde aan terug denk zijn zeker ook die van de Wittenbrink. Een keer in de veertien dagen in de winter bij de gaskachels en zomers bij de open ramen vanwege de hitte die er soms heerste. En toch ontmoette ik dar veel jongeren, die ik bij het binnen komen en bij het vertrek even groette. De kleinschaligheid deed me soms denken aan de tijd in de Betuwe. Daarnaast de diensten in de kerk met het prachtige orgel en de akoestiek die soms bij het spreken problemen geeft. Een probleem waar men na de uitbouw van de kerk al tegen opliep en dat eigenlijk nooit helemaal is opgelost. Maar een akoestiek die het zingen van de gemeente tot een vreugde maakt. Het orgel, soms de trompet en het combo, naar de smaak van een ieder verschillend, wel tot leven brengt in deze kerk.

In de liturgie is sinds mijn komst in 1986 veel veranderd. In dei tijd zongen we de psalmen, uit de oude en nieuwe berijming, een gezang uit het Liedboek voor de dienst. Ik weet nog dat de eerste muziekgroep in de opening of sluiting van het winterwerk een kleine revolutie teweeg bracht. En nu zijn er nog steeds jongeren uit de drie gemeenten van het dorp, die samen combo's vormen en op gezette tijd de gemeente zang begeleiden met opwekkingsliederen. De andere verandering is gekomen in 2006 met de gefaseerde invoering van de vrouw in het ambt. Dat is, voor zover ik het overzie, in orde en rust verlopen. Daarnaast zijn het de ethische vraagstukken die altijd om bezinning vragen en vaak aanleiding geven tot discussies omdat ze diep verbonden zijn met ons persoonlijke leven.

Met velen heb ik gewerkt in de gemeente in de loop van de jaren. Ik denk aan de collega's, ook van de zusterkerken op het dorp, de jeugdwerkleiders, de voorzitters van de kerkenraad en de scribae, de kerkenraadsleden, de leden van jeugd en jongeren werk. Ik denk aan de kosters en beheerders van de Rank, aan de organisten en de combo's. Ik hoop dat iedereen die het betref zich op de één of andere manier weet aangesproken in dit overzicht. In dit verband ga ik geen namen noemen want dan wordt het stuk veel te uitgebreid. Mogelijk dat dit nog terug komt in het schrijven van een jaarverslag over al deze jaren.

In de laatste zondagen heb ik mogen voorgaan is een aantal diensten die met elkaar een samenvatting vormen van het leven van de gemeente van Jezus Christus. De belijdenis dienst, gevolgd door de avondmaalsdienst, dan de dienst met Pasen en de doopdienst. Het Woord van de Opgestane Here en Heiland die aan de dood het laatste woord heeft ontnomen en het Leven aan het Licht heeft gebracht staat in het hart. We mogen Hem toebehoren, zijn geroepen Hem te belijden en worden gevoed met brood en wijn voor onze pelgrimsreis. En die reis wordt voortgezet omdat God ons in Jezus Christus roept.

Zo zullen ook de kerkenraad en collega de Goeijen voort gaan als onze wegen uit een gaan. Terwijl God zijn zegen ons allen moge geven.

Ds H M Klaassen